

Skatteetaten

SMSØ

13. April 2021

Skatteetaten

Ulike nyheter fra etatens innsats

1. Regelverk – oppdatering
2. Felles årsrapport 2020 - for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet

Skatteetaten

Regelverk

- Forslag til endringer i forvaltningsloven m.m. - større adgang til informasjonsdeling
  - 1. desember 2020 - høringsfrist
  - 9. april 2021 ble [Prop. 166 L \(2020–2021\) - regjeringen.no](#) lagt frem
    - *Større grad av informasjonsdeling mellom forvaltningsorganer der det foreligger et behov for å kunne dele taushetsbelagte opplysninger.*
    - *Forskriftshjemmel i forvaltningsloven som åpner for deling mellom bestemte forvaltningsorganer for å utføre oppgaver som er lagt til avgiver- eller mottakerorganet, og om behandlingen av slike opplysninger.*
      - *Den foreslåtte forskriftshjemmelen vil åpne for å gi regler om informasjonsdeling på områder der dagens regelverk ikke dekker delingsbehovet,*
    - *Videre foreslås det å ta inn en ny bestemmelse i forvaltningsloven § 13 b første ledd som åpner for deling av taushetsbelagte opplysninger for å unngå fare for liv og helse.*
    - *Det foreslås også endringer i adgangen til å dele taushetsbelagte opplysninger etter bl.a. NAV-loven.*

Skatteetaten

Forskriftshjemmel for a-krimssamarbeidet:

- **"§ 13 g Forskrift om adgang til informasjonsdeling og annen behandling av taushetsbelagte opplysninger**
  - Kongen kan gi forskrift om at taushetsplikt etter § 13 ikke skal være til hinder for at bestemte organer kan dele opplysninger for å utføre oppgaver som er lagt til avgiver- eller mottakerorganet,
    - så langt delingen ikke utgjør et uforholdsmessig inngrep overfor den opplysningene gjelder, og om annen behandling av opplysninger i forbindelse med delingen.
    - Der det foreligger et etablert samarbeid mellom organer, kan forskrifter etter første punktum om nødvendig også omfatte opplysninger som etter annen lov er underlagt særlige begrensninger i adgangen til å dele opplysninger etter § 13 b første ledd."

Skatteetaten

Kort oppsummert innebærer denne:

- Det tas sikte på at dette vil omfatte a-krimssamarbeid også utenfor a-krimssentrene,
  - men det ligger visse krav i "etablert".
- Lovforslaget gjelder forskriftshjemmel om **deling** av opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13.
  - Disse reglene om deling vil ikke omfatte skatt og toll, da vi har egne taushetspliktsbestemmelser.
- Forskriftshjemmelen åpner også for regulering av den videre behandlingen i a-krimssamarbeidet
  - og åpner for at dette kan omfatte også etater, hvor taushetsplikten ikke følger av forvaltningsloven.
  - Departementet skriver blant annet:
    - *"At et organ har taushetsplikt etter andre regler enn forvaltningsloven §§ 13 flg., skal likevel ikke være til hinder for at det kan gis forskrift om at opplysninger som er taushetsbelagte etter forvaltningsloven § 13, kan gis til dette organet, og om dette mottakerorganets viderebehandling av de mottatte opplysningene."*
    - Hvordan dette vil bli regulert i forskriften er det for tidlig å si noe om
- Det er også vanskelig å si noe om og i hvilken utstrekning det blir nødvendig med endringer i Skatteetatens regelverk.

Skatteetaten

Styringsparametre

Effektindikatorer

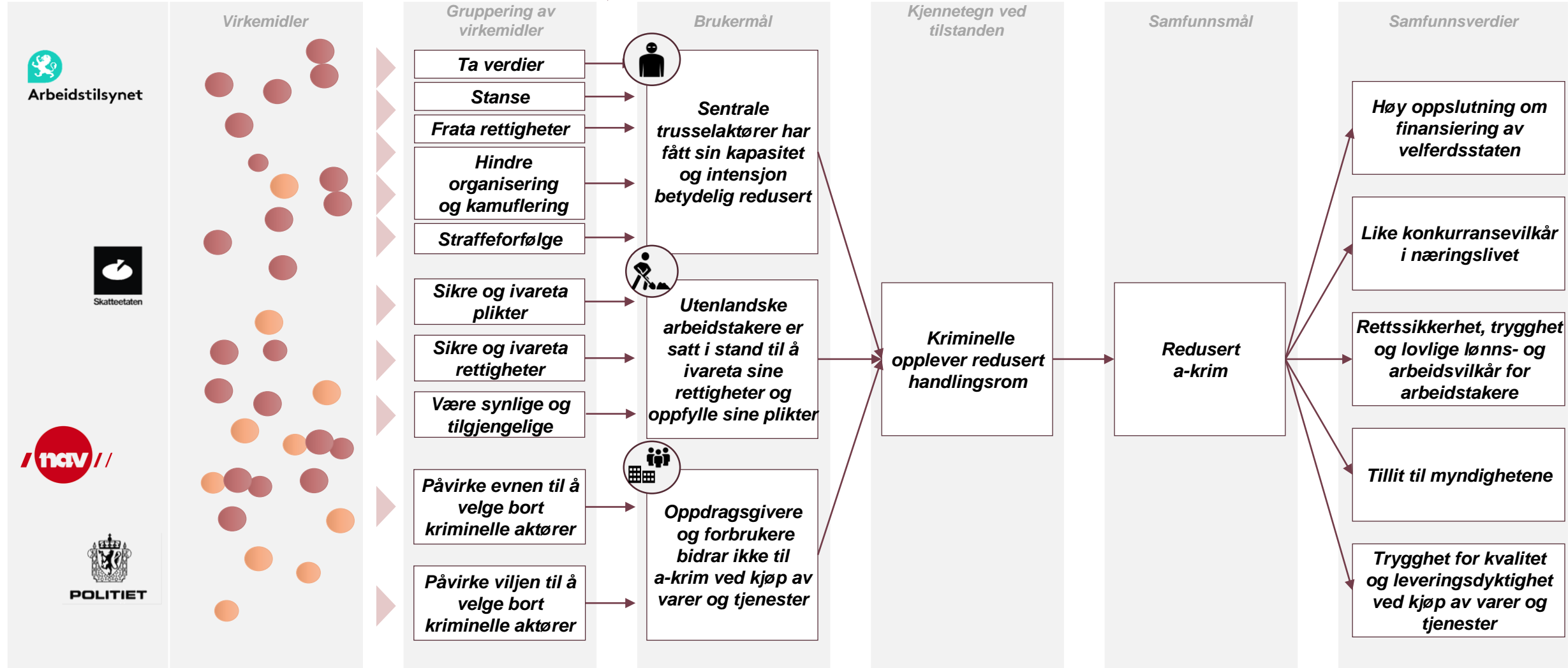
Virkemidler

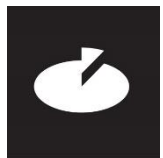
Brukereffekt

Samfunnseffekt

● ● = symboliserer etatenes virkemidler

Skatteetaten

Aktivitet – sentrale trusselaktører

	Resultater	Antall
A-krimsentrenes innsats mot sentrale trusselaktører	Identifiserte sentrale trusselaktører og deres nettverk	96
	- Personer tilknyttet sentrale trusselaktører	307
	- Virksomheter tilknyttet sentrale trusselaktører	225

	Aktiviteter	Resultater	Antall	Fastsatte krav
Skatteetaten	Avsluttede kontroller av sentrale trusselaktører	Avsluttede avdekkingskontroller mot virksomheter i 2019 og 2020	138	104 951 214
		Avsluttede avdekkingskontroller mot personer i 2019 og 2020	119	17 972 959
		Antall anmeldelser 2019 og 2020	47	
Arbeidstilsynet	Tilsyn med kriminelle aktører og nettverk (i a-krimsentrene og annet lokalt a-krim samarbeid)	Antall tilsyn i 2019 og 2020 med virksomheter knyttet til sentrale trusselaktører	223	
		Antall tilsyn i 2019 og 2020 med minst én reaksjon	149	
		- med vedtak om pålegg	124	
		- med vedtak om tvangsmulkt	53	
		- med vedtak om stans som pressmiddel	48	
		- med vedtak om stans ved overhengende fare	16	
		- med vedtak om overtredelsesgebyr	18	735 000
		Antall anmeldelser i 2019 og 2020 av virksomheter knyttet til sentrale trusselaktører	7	
NAV	Anmeldelser mot sentrale trusselaktører	Antall anmeldelser i 2020	10	
Politiet	Status på Skatteetatens og Arbeidstilsynets anmeldelser	Anmeldte personer i 2020	82	
		- Domfellelser	4	
		- Henlagt	29	
		- Under etterforskning	34	

Aktivitet – utenlandske arbeidstakere

Aktivitet	Resultat	Antall
Workinnorway. no (WiN)	Antall besøkende	45 047 (-76%)
	Andel videresendt til etatenes nettsider	70%
	Andel av besøkende som kun er inne på én side	29%
Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA)	Antall besøkende hos SUA totalt	61 087 (-31%)
	- skrankebesøk hos UDI	32 257 (-42%)
	- skrankebesøk hos Skatteetaten	27 676 (-9%) *
	- skrankebesøk hos Arbeidstilsynet	884 (-66%)
Arbeidstilsynet	Tilsyn i Arbeidstilsynets aktivitet mot a-krim	1 751 (-39%)

- A-krimsentrene bruker kontrollsituasjoner til å informere og veilede utenlandske arbeidstakere
- Skatt – aksjon mot bruk av utenlandske sesongarbeidere i landbruk
- Skatt – byggeplasskontroller,
  - Kontroll av HMS kort, ID
  - Veiledning – brosjyrer
  - Observasjoner
- Know your rights – kampanje

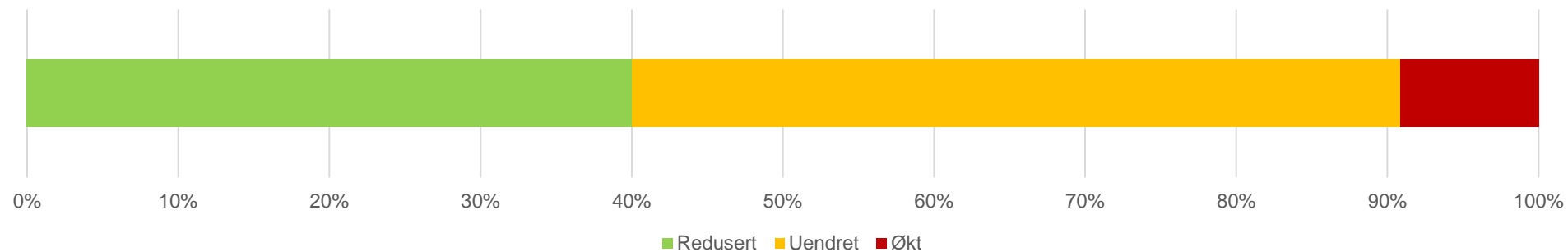
Aktivitet - oppdragsgivere forbrukere

Innsats	Målgruppe	Aktivitet/resultat	Antall/beløp
Handlehvitt.no	Oppdragsgiver og forbruker	Antall brukere av nettside i 2020	30 000
		Antall personer nådd med Facebook-publiseringer i 2020	735 490
Tettpå	Forbrukere	Antall kontaktet	2 511
		Antall som kun har mottatt e-post med veileder	457
Landsdekkende avtaler	Oppdragsgiver	Antall avtaler	20
		Omsetning i byggeprosjekter	120 milliarder
		Antall skatteattester utstedt etter fullmakt	61 114
Medbyggerne (Vestfold og Telemark)	Byggevarerhus	Sertifiserte Medbygger-varerhus	34
		Opplæring av ansatte som ambassadører	400
	Forbruker	Medbygger-kampanje i sosiale medier	1,2 mill. visninger. 3 816 klikk
Treparts bransjeprogram	Oppdragsgiver og forbruker	Arbeidet videre med alle program. ASD har sendt på høring et forslag om en godkjenning-ordning for bilvask og dekklagring/-skift	
Arbeidstilsynets aktivitet mot offentlige oppdragsgivere	Oppdragsgiver	Tilsyn med små og mellomstore kommuner om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter	75
		Veiledningsmøter	2 statlige byggherrer
		Webinar om hvordan unngå a-krim i offentlige kontrakter	1 314 seere
Tilsyn med bestillere og hoved-leverandører	Oppdragsgiver	Tilsyn med informasjons- og påseplikt innen allmenngjorte områder	373
Synlighets-kampanje	Forbruker	«Sjekk hvem du handler med»-brosjyre	Utdelt 175 000 brosjyrer
	Oppdragsgiver	Veileder om kjøp av håndverkstjenester til boligsameier	2 500 styrever har mottatt brosjyre
	Oppdragsgiver	Utarbeidet veileder/brosjyre skattepatruljen deler ut på byggeplasser	4 000 brosjyrer på
Politiets næringslivs-kontakter	Oppdragsgiver og forbruker	Antall distrikter med næringslivskontakter	Alle 12 politidistrikt, samt Kripos

Det er sannsynlig at etatenes a-kriminnsats har redusert utvalgte sentrale trusselaktører sin kapasitet

A-krimsentrenes vurdering av endringer i kapasiteten til 126 STA

	Endring omsetning > 10%		Endring lønn > 10 %		Endring lønnsinnberetning > 10 %	
	Antall	Beløp	Antall	Beløp	Antall	Antall a-meldinger
Reduksjon	61	-174 789 108	58	-53 530 118	54	-557
Økning	60	350 702 933	46	121 235 650	51	844
Tot 2020	144	1 703 616 060	131	578 682 305	131	4 094

Det er sannsynlig at SUA, WiN og kontroller bidrar til at flere utenlandske arbeidstakere settes bedre i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter

- I a-krimsentrenes rapportering kommer det tydelig fram at innsatsen rettet mot utenlandske arbeidstakere har vært begrenset grunnet koronapandemien
- I gjennomsnitt vurderer sentrene egen innsats til å ha en middels virkning (3 på en skala fra 1 til 5) på måloppnåelse

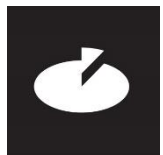

Skatteetaten

Innsatsen rettet mot oppdragsgivere og forbrukere har bidratt til å styrke deres evne og vilje til å velge bort leverandører som driver a-krim og stenge de ute fra markedet.

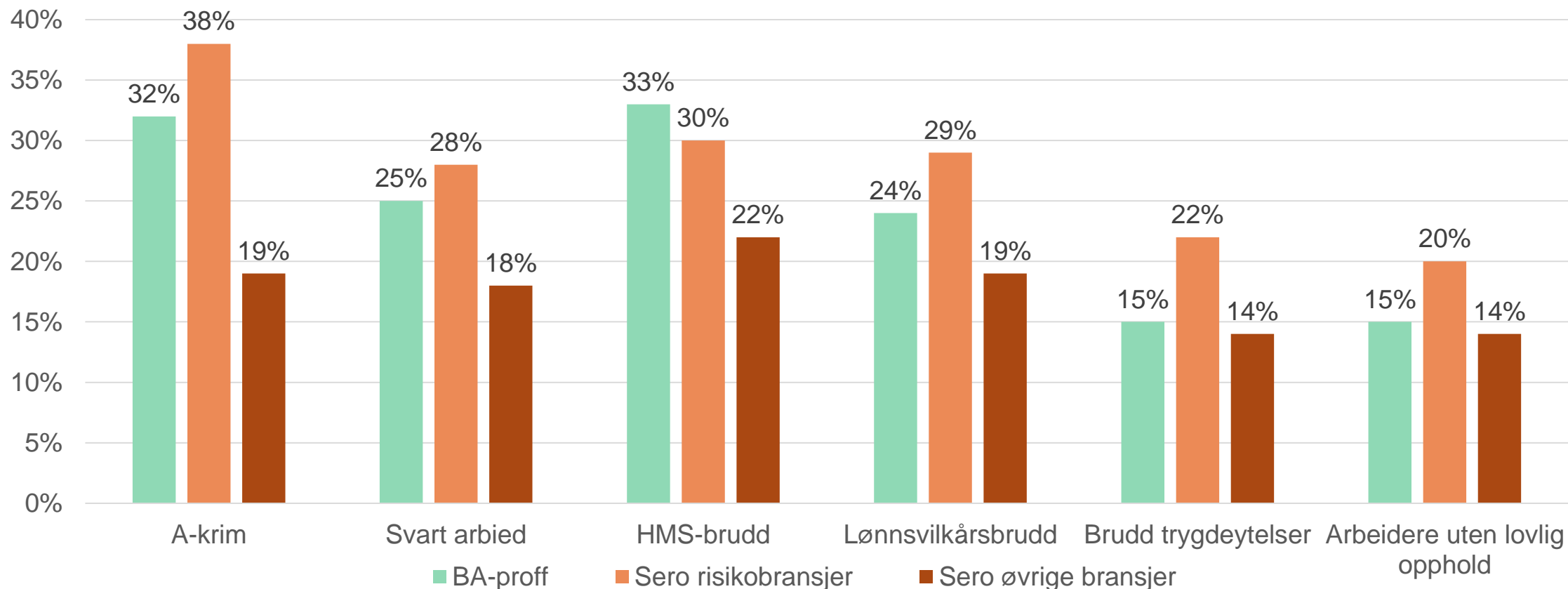
- Stor vilje blant oppdragsgivere til å velge bort useriøse og kriminelle leverandører
  - 80% villige til å betale mer ved mistanke om ulovlige lønns- og arbeidsvilkår hos billigste leverandør (likt som i 2019)
  - 45% synes det enkelt å sjekke om leverandører opererer hvitt (40% i 2019 og 36% i 2018)
  - Andelen forbrukere som kjøper eller vurderer å kjøpe svarte tjenester er over halvert på 11 år.
- I gjennomsnitt vurderer sentrene egen innsats til å ha en 3 virkning på måloppnåelse (på en skala fra 1 til 5)

Skatteetaten

A-krim er fortsatt et problem

«Hvor vanlig eller uvanlig tror du at følgende er i din bransje?» - Andel som oppgir «Ganske vanlig» eller «Svært vanlig», fordelt på risikobransjer og representative utvalg

Kilde: SERO og BA-proff

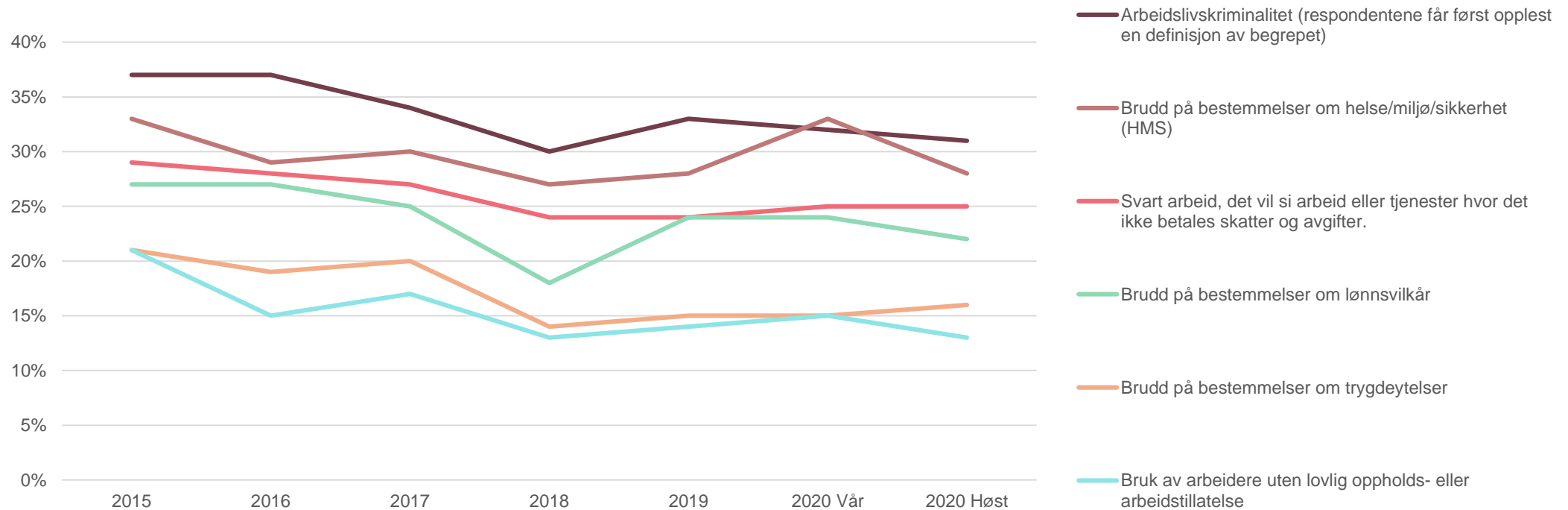

Skatteetaten

Nedgang i opplevd a-krim fra 2015 til 2020

- Hvor vanlig eller uvanlig tror du det er med følgende i din bransje?

(% = ganske vanlig + svært vanlig)

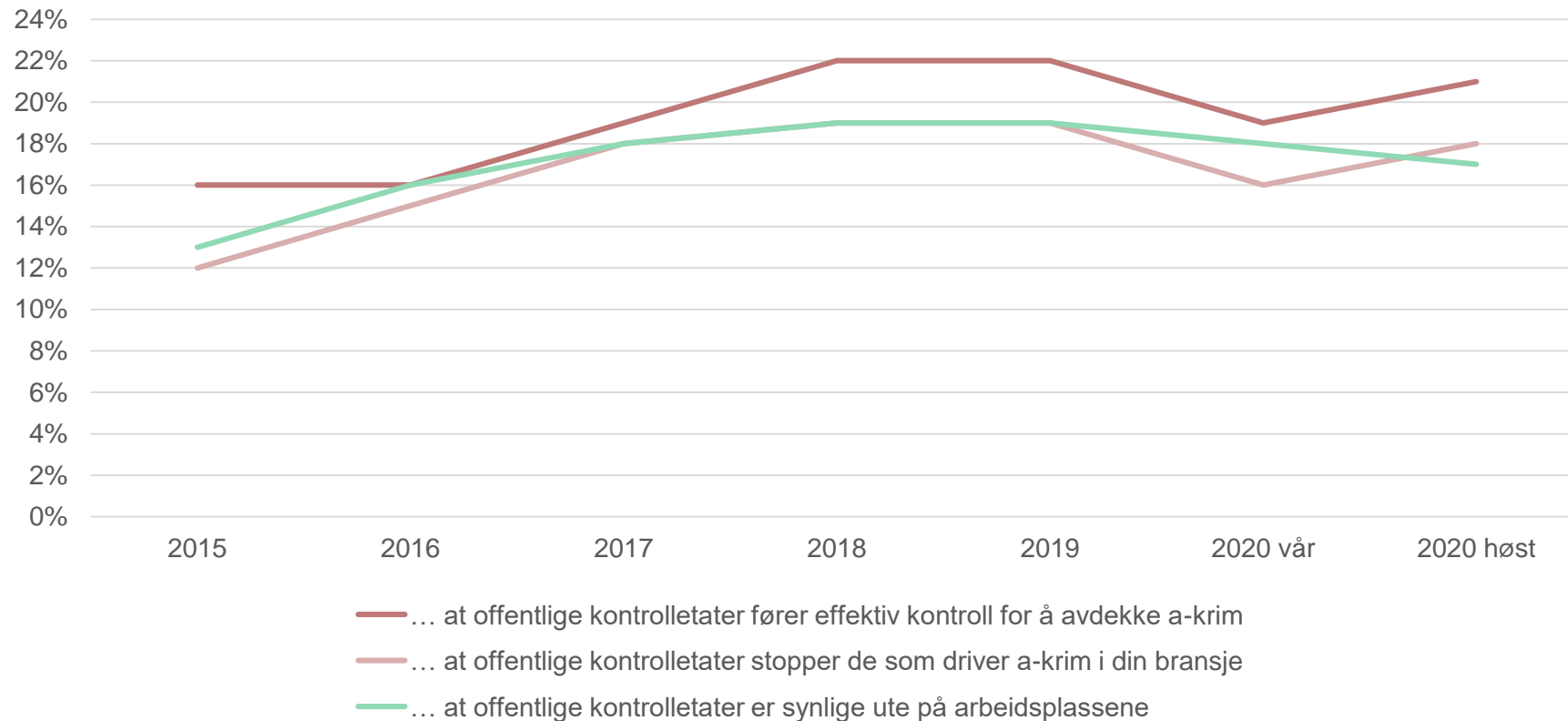

Skatteetaten

Etatenes innsats bidrar til å redusere a-krim og de kriminelle aktørenes handlingsrom

Andel som mener at kontrolletatenes innsats «I stor grad fører til...»

Kilde: BA-proff

Skatteetaten

Oppsummert

- Indikatorer tyder på at a-krim ikke øker, men tvert imot er noe redusert siden 2015.
- Spørreundersøkelser viser at a-krim fortsatt er et omfattende problem i noen risikobransjer.
- Det er i liten grad signifikante endringer i indikatorer fra 2019 til 2020.
- Det er sannsynlig at innsatsen vår virker, og at vi i oppnår brukermål der vi setter inn innsats.
- Det ser ikke ut til at innsatsen slik den er innrettet og med det omfang den har nå kan gi en vesentlig reduksjon i a-krim på kort sikt.
- Det er usikkerhet knyttet til utvikling i koronasituasjonen, økonomi, arbeidsledighet mv.
  - Sannsynlig at lavkonjunktur og høy arbeidsledighet internasjonalt vi gi økt a-krim

Skatteetaten

Refleksjoner

- Gir fremstillingen et riktig bilde?
- Er effektene som forventet eller er det noe som overrasker?
- Er vi fornøyd?
- Har vi riktig innretning?
- Hva er læringspunkter?